

Т. Г. ШЕВЧЕНКО



1814 - 1939

КАВКАЗ

ЛІТВИНАВ ДР. ДРУМУ



M. Melbren Kg

84У151  
Ст Ш37

**Т. Г. ШЕВЧЕНКО**  
**1814-1939**

✓  
0

Ст  
Ш 37

ГРОВ. 1956

**К А В К А З**

Державний Інститут  
Театрального Мистецтва УРСР  
1843

~~Бібліотека~~

~~БІБЛІОТЕКА  
Обком УРЖГ  
№ 3563~~

489737

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ  
ЛЕНІНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ СПІЛКИ МОЛОДІ УКРАЇНИ  
ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ



785884

Державна Республіканська бібліотека  
для дітей ім. Ленінського комсомолу  
м. Київ-199, вул. Баумана, 60



*Искреннему моему  
Якову де Бальмену*

За гóрами гори, хмарою повиті,  
Засіяні горем, кровію політі.

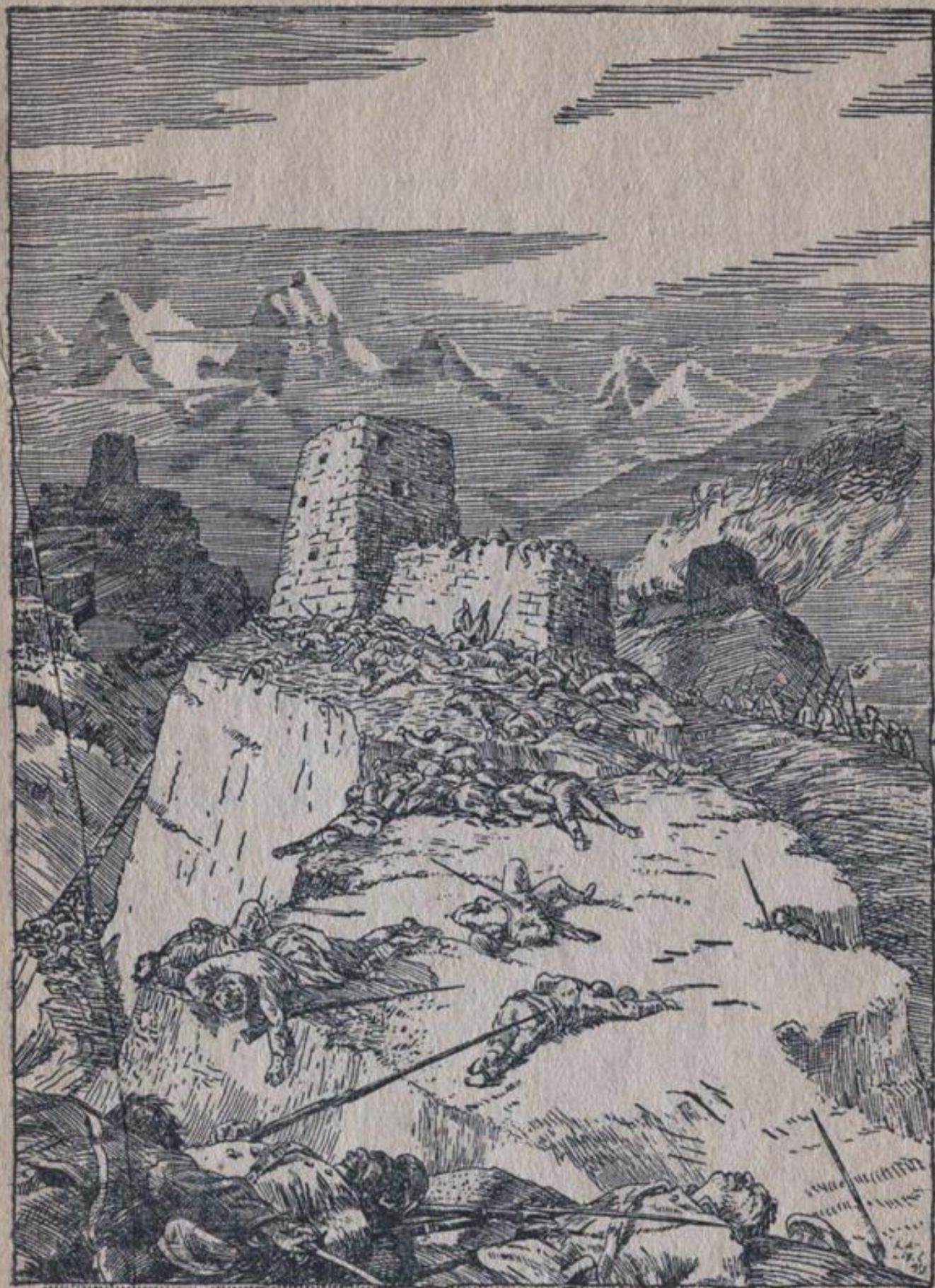
Споконвіку Прометея  
Там орел карає,  
Що день божий довбе ребра  
Й серце розбиває.  
Розбиває, та не вип'є  
Живущої крові,—

---

<sup>1</sup> Прометей — образ з грецької міфології. Жаліючи людей, які жили в темряві, напівбог Прометей вкрів з неба вогонь і дав його людям. За те жорстокі боги прикували його до найвищої скелі на Кавказі, де за їх наказом орел терзав його тіло. Щоб збільшити Прометееві страждання, було зроблено так, що всі рани його вночі знову загоювалися, і мукам не було кінця.

Воно знову оживає  
І сміється знову.  
Не вмирає душа наша,  
Не вмирає воля.  
І неситий не виоре  
На дні моря поле.  
Не скує душі живої  
І слова живого.  
Не понесе слави бога,  
Великого бога.

Не нам на прю з тобою стати!  
Не нам діла твої судить!  
Нам тільки плакати, плакати, плакати  
І хліб насущний замісить  
Кривавим потом і сльозами.  
Кати знущаються над нами,  
А правда наша п'яна спить.  
Коли вона прокинеться?  
Коли одпочити  
Ляжеш, боже, утомлений!  
І нам даси жити!  
Ми віруєм твоїй силі  
І духу живому.  
Встане правда! Встане воля!  
І тобі одному  
Помоляться всі язики  
Вовіки і віки.



Лягло костями людей муштрованих чимало ...

179

А покищо течуть ріки,  
Кривавії ріки!..

За гóрами гори, хмарою повиті,  
Засіяні горем, кровію политі.

Отам то милостивії ми<sup>1</sup>

Ненагодовану і голу

Застукали сердешну волю

Та й цькуємо. Лягло костьми

Людей муштрованих чимало.

А сльоз, а крові! напоїть

Всіх імператорів би стало

З дітьми і внуками, втопить

В сльозах удов'їх. А дівочих,

Пролитих тайно серед ночі!

А матерніх гарячих сльоз!

А батькових старих, кривавих!

Не ріки — море розлилось,

Огнєнне море! Слава! Слава!

Хортам, і гончим, і псарям,

І нашим батюшкам - царям

Слава!

І вам слава, сині гори,  
Кригою окуті!

І вам, лицарі великі,  
Богом не забуті.

<sup>1</sup> Милостивії ми — російський цар писав про себе „Ми“ (з великої літери).



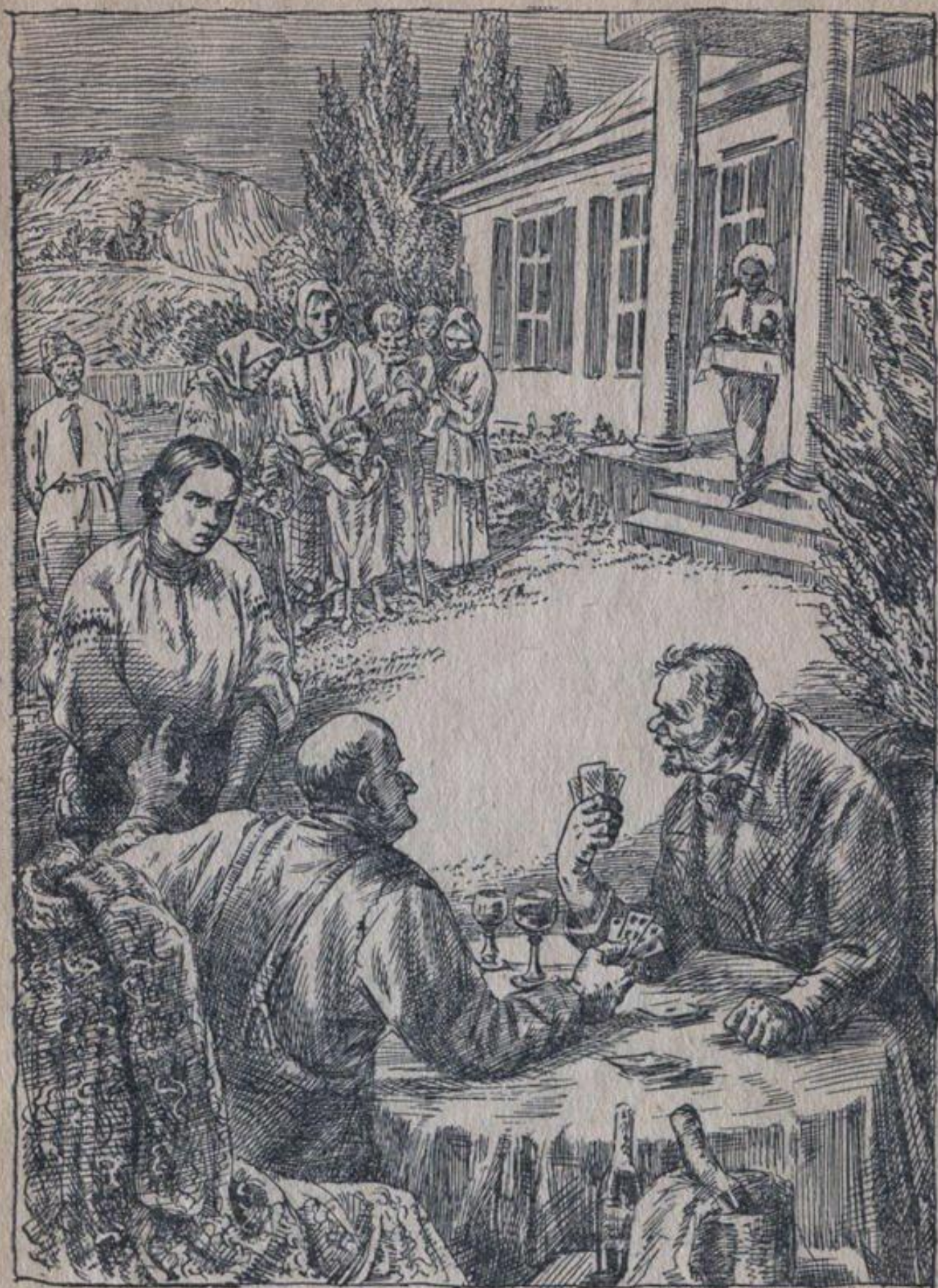
Борітеся — поборете!  
Вам бог помагає!  
За вас правда, за вас слава  
І воля святая!

Чурек і сакля<sup>1</sup> — все твоє, —  
Воно не прошене, не дане,  
Ніхто й не возьме за своє,  
Не поведе тебе в кайданах.  
А в нас!.. На те письменні ми,  
Читаєм божії глаголи!..  
І од глибокої тюрми  
Та до високого престола —  
Усі ми в золоті і голі.  
До нас в науку! Ми навчим,  
По чому хліб і сіль по чім!  
Ми християни : храми, школи,  
Усе добро, сам бог у нас!  
Нам тільки сакля очі коле:  
Чого вона стоїть у вас,  
Не нами дана; чом ми вам  
Чурек же ваш та вам не кинем,  
Як тій собаці! Чом ви нам  
Платить за сонце не повинні! —  
Та й тільки ж то! Ми не погани,  
Ми настоящі християни —  
Ми малим ситі!.. А зате!  
Якби ви з нами подружили,

---

<sup>1</sup> Чурек — хліб, сакля — хата.

Багато б дечому навчилися!  
У нас же й світа, як на те —  
Одна Сибір неісходима!  
А тюрм! а люду!.. Що й лічить!  
Од молдаванина до фіна  
На всіх язиках все мовчить,  
Бо благоденствує! У нас  
Святую біблію читає  
Святий чернець і навчає,  
Що цар якийсь то свині пас  
Та дружню жінку взяв до себе,  
А друга вбив. Тепер на небі!  
От бачите, які у нас  
Сидять на небі! Ви ще темні,  
Святим хрестом не просвіщенні!  
У нас навчіться!.. В нас дери,  
Дери та дай,  
І просто в рай,  
Хоч і рідню всю забери!  
У нас! Чого то ми не вмієм?  
І зорі лічим, гречку сієм,  
Французів лаєм. Продаєм  
Або у карти програєм  
Людей... не негрів... а таких,  
Таки хрещених... но простих.  
Ми не гішпани! Крий нас, боже,  
Щоб крадене перекупать,  
Як ті жиди. Ми по закону!..

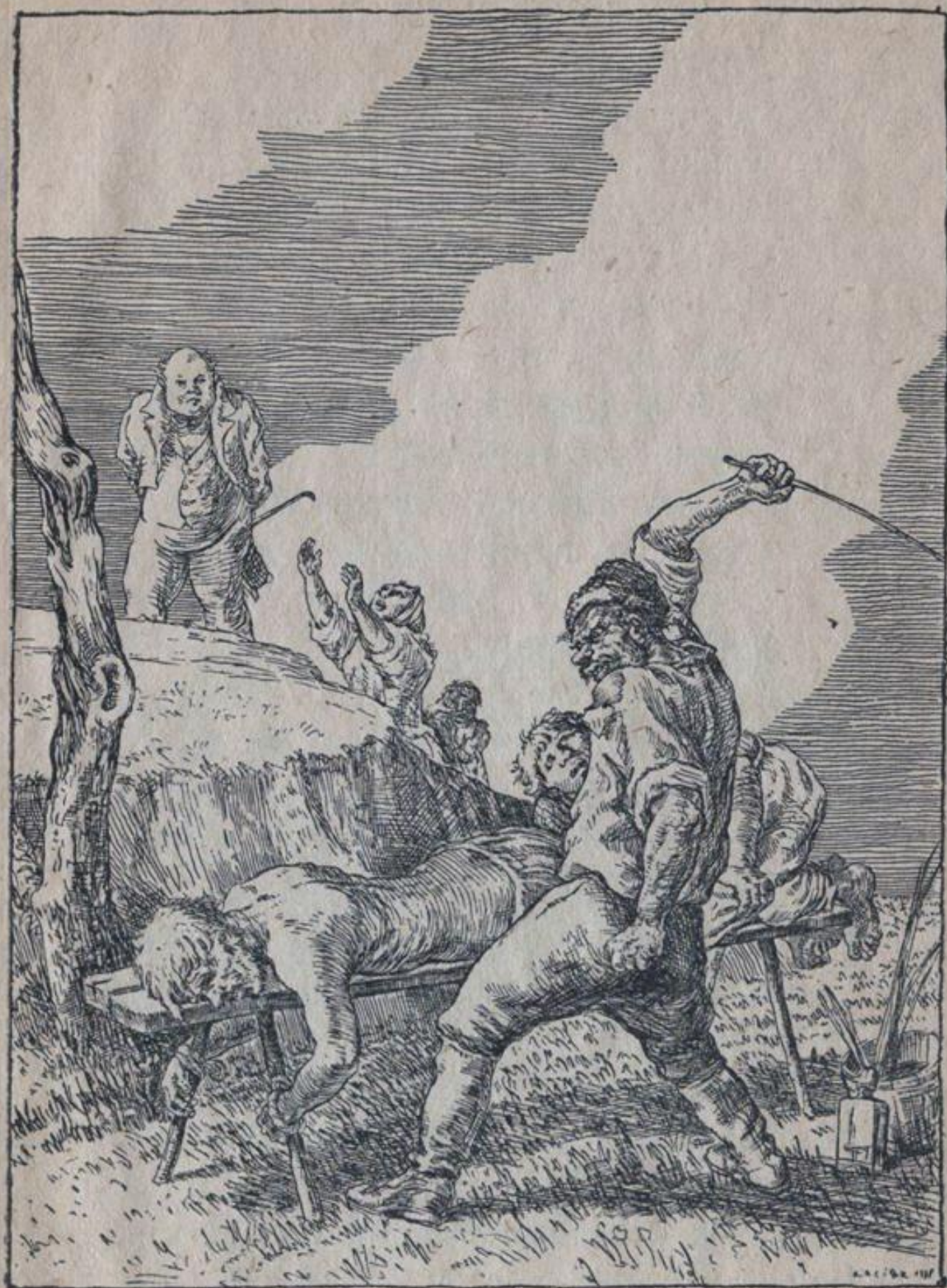


Продаем або у карти програем людей...

По закону апостола  
Ви любите брата!  
Суєслови, лицеміри,  
Господом прокляті!  
Ви любите на братові  
Шкуру, а не душу!  
Та й лупите по закону:  
Дочці на кожушок,  
Байстриюкові на придане,  
Жінці на патинки.  
Собі ж на те, що не знають  
Ні діти, ні жінка!

За кого ж ти розіп'явся,  
Христе, сине божий?  
За нас добрих, чи за слово  
Істини... Чи, може,  
Щоб ми з тебе насміялись?  
Воно ж так і сталось!

Храми, каплиці, і ікони,  
І ставники, і мірри дим,  
І перед образом твоїм  
Неутомленні поклони  
За кражу, за вфйну, за кров,—  
Щоб братню кров пролити просять,  
І потім в дар тобі приносять  
З пожару вкрадений покров!..



Ви любите на братові шкуру, а не душу!..

Просвітились! Та ще й хочем  
Других просвітити,  
Сонце правди показати...  
Сліпим, бачиш, дітям!!  
Все покажем! Тільки дайте  
Себе в руки взяти.  
Як і тюрми мурувати,  
Кайдани кувати —  
Як і носить!.. І як плести  
Кнути узлувати,—  
Всьому навчим! Тільки дайте  
Свої сині гори  
Остатнії... бо вже взяли  
І поле і море!

---

І тебе загнали, мій друже єдиний,  
Мій Якове добрий! Не за Україну,  
А за її ката довелось пролити  
Кров добру, не чорну. Довелось запить  
З московської чаші московську отруту!  
О друже мій добрий! друже незабутий!  
Живою душею в Україні витай;  
Літай з козаками понад берегами,  
Розриті могили в степу назирай.  
Заплач з козаками дрібними сльозами,  
І мене з неволі в степу виглядай.

А поки що — мої думи,  
Мое люте горе,  
Сіятиму. Нехай ростуть  
Та з вітром говорять.  
Вітер тихий з України  
Понесе з россою  
Мої думи аж до тебе!..  
Братньою сльозою  
Ти їх, друже, привітаєш,  
Тихо прочитаєш...  
І могили, степи, море  
І мене згадаєш.

Державна Республіканська бібліотека  
для дітей ім. Лесі Українки  
вул. Гоголя, 100, вул. Баумана, 60

18 листопада 1945  
в Переяславі

489737



~~БІБЛІОТЕКА~~

~~Обл. Р Ж С~~

~~№ 3563~~

Малюнки  
В. КАСІЯНА

Редактор  
С. БОРИСОВА

Художній редактор  
В. НЕВСЬКИЙ

Технічний керівник  
М. ЛИМАНОВА

Одобріт № 2618. Уповнов. Головлігу  
№ 754. Замовл. № 2220. Ти аж 30.000.  
1 друк. арк. 1,3 облік. авт арк.  
Формат паперу 80 x 108 <sup>1</sup>/<sub>32</sub>. Здано на  
виробництво 16-XII 38 р. Підписано  
до друку 25-I 39 р. Черг. вид. № 11.

Друкарня ім. Леніна, Одеса,  
Пушкінська, 18.

785388



32

150

Ціна 30 коп.  
Оправа 30 коп.

БІБЛІОТЕКА 844/1  
ЛТ III-37